

כ"ב טבת תשפ"א
06 ינואר 2021

רצף ימי ערפל ינואר 2021

בלילות ובבוקרים האחרונים שוררים ערפילים במישור החוף המרכזי והדחמי ובצפון מערב הנגב. רצף הלילות והבוקרים המערפלים מגיע כבר ל-4 ימים והוא עדיין לא הסתיים וצפוי להימשך גם בימים הקרובים. האירוע הוא יוצא דופן לחודשי החורף.

רקע

ערפל הוא ריכוז של טיפות מים זעירות סמוך לפני הקרקע הגורם להגבלת ראות חמורה (על פי ההגדרה המקובלת פחות מקילומטר אחד). זהו למעשה ענן החבץ על הקרקע. קיימים סוגים שונים של ערפילים הנגרמים מסיבות שונות. ערפל קרינתי, למשל, הינו סוג שכיח למדי של ערפל באזורנו והוא נוצר כתוצאה מהתקררות של הקרקע בשעות הלילה ושעות הבוקר המוקדמות. הדבר קורה בתנאים של יציבות אטמוספירית (לילות בהירים ושקטים) עם לחות רבה, כפי שקורה באזורנו כעת. לעתים ישנה הסעה של ערפל קרינתי שנוצר באזור מסוים אל אזור אחר.

חריגות האירוע

את חריגות הרצף של ימי הערפל נוכל לקבוע עם סיומו. בשלב זה ניתן כבר לציין שמדובר באירוע יוצא דופן בתזמונו הנכחי - חודשי החורף. ערפל קרינתי מתרחש תחת מצבים אטמוספיריים יציבים הנוטים להיות סטטיים ולהימשך כמה ימים. יחד עם זאת הם מתרחשים לרוב בחודשי האביב ותחילת הקיץ (מרץ עד יוני).

מבדיקה של נתוני עבר (מתחילת שנות ה-60), עולה כי בהתייחס לכלל חודשי השנה מקבלים אחת לכמה שנים רצף של 3-4 לילות/בוקרים ויותר של ערפל במישור החוף, השפלה וצפון מערב הנגב. בדרך כלל הערפל שכיח יותר באזורים פנימיים ופתוחים שנוטים להתקרר יותר מסביבתם (השפלה וצפון מערב הנגב) והגעתו לאזור גוש דן ונתב"ג פחות שכיחה. באזור זה מתקבל רצף כזה (בכל חודשי השנה) פעם-פעמיים בעשור.

בחודשי החורף רצף של ימי ערפל הוא חריג, כיוון שבחורף התנאים האטמוספיריים פחות מתאימים – במערכות של גשם האטמוספירה לא יציבה ובמצבים בהם לא יורד גשם ישן בדרך כלל זרימות מזרחיות ושורר יובש. מצב של יציבות אטמוספירית עם לחות בגובה נמוך אינו שכיח בחורף וכך גם התופעה של הערפל.

באזור גוש דן ונתב"ג היו מעט מאוד מקרים כאלה בחורף. מבדיקת הנתונים עולה כי היה עוד מקרה אחד בלבד עם רצף של 4 לילות/בקרים של ערפל (בסוף ינואר-תחילת פברואר בשנת 1979). עם זאת יש לציין שהיו עוד כמה מקרים עם רצף של מספר ימים בחורף שכלל גם את השפלה וצפון הנגב כמו ינואר 2000, ינואר 1995, פברואר 1969 וינואר 1966. כמו כן, יש לציין את נובמבר 2010, אז היו 7 לילות ובקרים רציפים של ערפל במישור החוף, השפלה וצפון מערב הנגב, כשבשני לילות מתוכם אף נתב"ג נסגר.